

TISLER I, II, III

EESSÕNA

See kutsestandard sisaldab asjaomaste institutsioonide poolt kokkulepitud nõudeid tislari I, II ja III kvalifikatsioonile.

Kutsestandardi kavandi koostas Metsanduse Kutsenõukogu juurde moodustatud puidutöötlemise töörühm koosseisus:

Olev Kapral	Tartu Kutsehariduskeskus
Kunnar Kamar	Tallinna Ehituskool
Märt Rahamägi	Eesti Puutööliit
Arvo Olkkonen	Tallinna Ehituskool
Argo Olvik	Pärnu Kutseõppekeskus
Ülo Nappa	AS Repo Vabrikud
Zigmontas Strepaitis	OÜ Balteco Mööbel

Ajavahemikus 10.04 – 31.05.2002. a. viidi läbi kutsestandardi kavandi arvamusküsitlus, millesse kaasati 32 puidutöötlemise ettevõtte ja koolitaja esindajad Eesti erinevatest piirkondadest.

Tisler I, II ja III kvalifikatsiooni sisaldava kutsestandardi lõppredaktsiooni koostamisel on eeltoodud töörühm arvestanud kutsestandardi kavandi kohta arvamusküsitlusel tehtud ettepanekuid ja märkusi.

Kutsestandardi koostamisel on arvestatud CEDEFOP'i (European Centre for the Development of Vocational Training – Euroopa Kutsehariduse Arenduskeskus) poolt koostatud Euroopa Liidu liikmesriikide kutseoskusnõuete võrdleva analüüsiga; Soome kutsekvalifikatsiooninõuete (näyttötutkintojen kuvaukset) ja Suurbritannia NVQ-de (National Vocational Qualifications – rahvuslikud kutsekvalifikatsioonid) kutseoskusnõuete.

Nõuded tislari I, II ja III kvalifikatsioonile on koostatud uustöötlusena.

16. juunil 1999. a. Metsatööstuse Kutsenõukogu otsusega nr. 2 kinnitatud tisler I, tisler II ja tisler III kvalifikatsiooni sisaldavad kutsestandardid ei kehti.

Tisler I, II ja III kutsekvalifikatsiooni sisaldav kutsestandard on kinnitatud 23.09.2002 a. Metsanduse Kutsenõukogu otsusega nr. 11.

Kutsestandardis sisalduvad kutsekvalifikatsioonid on kantud kutseregistrisse.

1 KASUTUSALA

- 1) töötajate kvalifikatsiooninõuete määramine
- 2) õppekavade, koolitusprogrammide väljatöötamine
- 3) eksaminõuete väljatöötamine, kutsekvalifikatsiooni tõendamine ja hindamine
- 4) aluse andmine rahvusvaheliste kvalifikatsiooni tõendavate dokumentide võrdlemiseks

2 KUTSEKVALIFIKATSIOONISÜSTEEMI TERMINID

Kutsestandard – dokument, mis määrab kindlaks kutsekvalifikatsioonist tulenevad nõuded teadmiste, oskuste, vilumustele, kogemustele, väärtushinnangutele ja isikuomadustele.

Kutsekvalifikatsioon – antud kutsealal nõutav kompetentsuse tase, mida tunnustatakse kas reguleeritud, ajalooliselt või rahvusvaheliselt kujunenud nõuete alusel. Kõik kutsed ei eelda kvalifikatsioonide fikseerimist I kuni V tasemeni. Iga konkreetse kutse kvalifikatsioonid määratleb kutsenõukogu.

I tase – lihtsate tööülesannete täitmine sarnastes olukordades; põhilised kutsealased oskused ja teadmised on omandatud enamasti läbi koolituse; vajadusel juhendatakse töö käigus; vastutab oma tööülesannete täitmise eest.

II tase – põhiliste tööülesannete täitmine erinevates olukordades; lisaks kutsealastele oskustele ja teadmistele omab vilumust ja kogemust; töötaja töötab iseseisvalt; vastutab oma tööülesannete täitmise eest.

III tase – keerukate tööülesannete täitmine erinevates ja vahelduvates olukordades; omab kutsealast meisterlikkust; valmisolek kutsealaste oskuste ja teadmiste edasiandmiseks või laialdased kutsealased oskused ja teadmised on omandatud läbi koolituse; valmisolek korraldada ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutada selle eest.

IV tase – erinevate, keerukate, analüüsimist ja otsustamist eeldavate tööülesannete täitmine muutuvates olukordades; laialdased kutsealased teadmised ja oskused, millele lisanduvad kogemused ja vilumused või juhtimisalased teadmised; korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest.

V tase – teadmiste laiendamist, probleemide lahendamist, teaduslike teooriate ja mõistete rakendamist, olemasolevate teadmiste süstematiseerimist, edasiarendamist ja õpetamist eeldavate tööülesannete täitmine muutuvates olukordades, kõrgel tasemel kutse- ja erialased teadmised, oskused, millele lisanduvad kogemused ja vilumused või juhtimisalased teadmised; korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest.

Kutseoskused

Üldoskused ja -teadmised – tegevusvaldkondi läbivad nõuded üldistele oskustele ja teadmistele.

Põhioskused ja -teadmised – kutsealal tegutsemiseks vajalikud nõuded oskustele ja teadmistele.

Erioskused ja -teadmised – nõuded oskustele ja teadmistele, mis on seotud spetsialiseerumisega.

Lisaoskused ja -teadmised – soovituslikud oskused ja teadmised, mis toetavad ja laiendavad kutseoskusi või seonduvad lisakvalifikatsiooniga.

Isikuomadused ja võimed – nõuded kutsealal töötamiseks eeldavatele isiku- ja isiksuslikele omadustele ja füüsilistele võimetele.

Konkreetsete teadmiste ja oskuste tasemete kirjeldused

Algtase – mõistete, faktide ja põhimõtete teadmine; põhiliste töövõtete valdamine.

Kesktaase – mõistete ja faktide tõlgendamine ja võrdlus, seoste loomine; mitmekesiste töövõtete valdamine.

Kõrgtaase – seostatud faktide alusel analüüsimine, prognoosimine, järeldamine, üldistamine, hindamine; mitmekesiste keerukate töövõtete valdamine.

3 KUTSESTANDARDIGA SEONDUVAD STATISTILISED KOODID

Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaatori¹ järgi kuulub tislertöö puidutöötlemise ja puidutoodete tootmise valdkonda, kood 2030, mujal klassifitseerimata tootmise valdkonda, sealhulgas mööblitööstus, kood 361 ja ehituse valdkonda, kood 4542.

Ametite Klassifikaatori² järgi kuulub tislertöö 7. pearühma “Oskus- ja käsitöölised”, kood 7422.

4 KUTSEKVALIFIKATSIOON

Eesti keeles:	Tislertöö I, II, III
Inglise keeles:	Joiner I, II, III
Soome keeles:	Puuseppä I, II, III
Vene keeles:	Столяр I, II, III

5 KUTSEKIRJELDUS

Tislertöö valmistab, viimistleb, koostab, polsterdab, liimib ja remondib puidutöötlemises vajaminevaid puittooteid. Tislertöö põhilised tööülesanded on mööbli- ja puittoodete valmistamine. Tööülesannete täitmisel kasutab tislertöö puidutöötlemise pinke, seadmeid, käsi-, pneumo- ja elektritööriistu. Töö nõuab puidutöötlemise tehnoloogia, tehnilise dokumentatsiooni ja kasutatavate materjalide omaduste ning seadmete tundmist. Ühtlasi nõuab töö töökeskkonnale esitatavate nõuete järgimist.

Tislertöö võib vastavalt oma ettevalmistusele töötada puidutöötlemise ja mööblitööstuse ettevõtetes. Töötingimused töökohtadel võivad olla normaalsed või tervistkahjustavad. Kutse eeldab ruumilist kujutlusvõimet, koormustaluvust, liigutuste kiirust ja täpsust ning vastutustunnet.

Tislertöö I kvalifikatsiooni taotlemisel on eelduseks kutsestandardi nõuetele vastava kutsealase koolituse läbimine või praktiline töökogemus puidutöötlemise valdkonnas vähemalt 1 aasta.

Tislertöö II kvalifikatsiooni taotlemise eelduseks on kutsealase koolituse läbimine ja praktiline tislertöö töökogemus vähemalt 1 aasta või töötamine tislertööna vähemalt 3 aastat ja erialane täiendkoolitus.

Tislertöö III kvalifikatsiooni taotlemisel on eelduseks kutsealane koolitus, töötamine tislertööna vähemalt 3 aastat ja täiendkoolitus või töötamine tislertööna 5 aastat ja erialase täiendkoolituse läbimine.

6 KUTSEOSKUSNÕUDED

6.1 Üldoskused ja -teadmised

¹ Statistical classification of economics activities in the European Community (NACE) eestistatud versioon

² International Standard Classification of Occupations (ISCO-88) eestistatud versioon

- 6.1.1 Majandus - I, II algtase; III kesktase
 - 1) majanduse põhimõisted
 - 2) turunduse alused
 - 3) rahanduse põhialused
 - 4) ettevõtluse alused
- 6.1.2 Õigusaktid - I, II algtase; III kesktase
 - 1) töökeskkond
 - 2) tööõigus
- 6.1.3 Töökeskkonna ohutus – kesktase
 - 1) tööohutus ja töökohaergonoomika
 - 2) tervishoid ja tööhügieen
 - 3) tuleohutus ja tulekustutusvahendid
 - 4) elektriõhutus
 - 5) jäätmekäitlus
 - 6) esmaabi
- 6.1.4 Organisatsioonikäitumine - I, II algtase; III kesktase
- 6.1.5 Algteadmised mehaanikast, elektroonikast, elektrotehnikast
- 6.1.6 Kutseala töötajate ja õpilaste töö korraldamine ja juhendamine – I, II nõue puudub; III - kesktase
- 6.1.7 Eesti keel – I, II algtase; III kesktase (vt lisa A)

6.2 Põhioskused ja –teadmised

- 6.2.1 Mööbli ajalugu ja disain – I nõue puudub
- 6.2.2 Mööbli- ja puidutööstuse areng ja turud – I nõue puudub
- 6.2.3 Puiduliigid, puitmaterjalid ja nende omadused - I algtase; II, III kesktase
- 6.2.4 Puidu ja mööblitööstuses kasutatavad abimaterjalid, furnituurid ja ühendusdetailid
- 6.2.5 Puidutöötlemisel kasutatavate käsitööriistade (sh. elektrilised ja pneumaatilised) tundmine, kasutamine ja terade teritamine - I algtase; II, III kesktase
- 6.2.6 Lõikeinstrumentide hooldamine ja teritamine – I, II nõue puudub
- 6.2.7 Puidutöötlemisel kasutatavad masinad, seadmed ja liinid – I algtase, II kesktase; III kõrgtase
- 6.2.8 Puidutöötlemise tehnoloogilised protsessid – I algtase; II kesktase; III kõrgtase
 - 1) saematerjali tootmine
 - 2) puit-, puitlaast- ja kiudplaatide ning vineeri tootmine
 - 3) puidu virnastamine, säilitamine ja kuivatamine
 - 4) puittehitistele ehitusdetailide tootmine
 - 5) mööbli ja puittoodete tootmine
- 6.2.9 Jooniste ja tehnilise dokumentatsiooni lugemine, eskiiside tegemine - I algtase; II, III kesktase
- 6.2.10 Materjali ratsionaalne kasutamine
- 6.2.11 Oma töö ja töökoha korraldamine
- 6.2.12 Puidutöötlemise tehnoloogia – I nõue puudub
- 6.2.13 Puidutoodetele esitatavad kvaliteedinõuded
- 6.2.14 Märkimine ja mõõtmine
- 6.2.15 Jooniste järgi puittoodete detailide valmistamine - I algtase
- 6.2.16 Jooniste järgi puitmaterjalist mööbli, uste, akende ja muude puittoodete valmistamine – I nõue puudub; II, III kesktase
- 6.2.17 Jooniste järgi treppide valmistamine – I, II nõue puudub
- 6.2.18 Puittoodete valmistamine eskiiside ja näidiste järgi – I, II nõue puudub
- 6.2.19 Puittoodete remontimine – I nõue puudub; II kesktase; III kõrgtase

6.2.20 Puidupingitööd

- 1) põhilistel positsioonpuidupinkidel töötamine ja mõõtmetele seadistamine
- 2) praagi tekkepõhjused ja nende vältimine
- 3) üldised teadmised puidutöötlemises kasutatavatest seadmetest
- 4) lõikeinstrumentide hooldamine, paigaldamine ja reguleerimine
- 5) teadmised programmjuhtimisega positsioon- ja agregaatpinkidest
- 6) programmjuhtimisega positsioon- ja agregaatpinkidel töötamine – I, II nõue puudub

6.2.21 Kattevineeri koostamine – I nõue puudub; II, III kesktase

6.2.22 Pinnaettevalmistamine – I nõue puudub; II, III kesktase

6.2.21 Lihtsamate pealustusmeetodite tundmine

6.2.23 Pealustamine – I nõue puudub; II, III kesktase

6.2.22 Lihtsamate puittoodete koostamine

6.2.24 Puittoodete koostamine – I nõue puudub; II, III kesktase

6.2.25 Puitdetailide lihvimine

6.2.26 Puittoodete viimistlemine – I nõue puudub; II kesktase; III kõrgtase

6.3 Lisaoskused ja –teadmised

6.3.1 Polsterdustööd

6.3.2 Restaureerimistööd

6.3.3 Eritehnoloogiate tundmine

6.3.4 Arvuti kasutamine

6.3.5 Võõrkeel

6.4 Isikuomadused ja võimed

a) suhtlemisoskus

b) vastutusvõime

c) kohanemisvõime

d) enesedistsipliin

e) otsustusvõime

f) ruumiline kujutlusvõime

g) koormustaluvus

h) liigutuste täpsus

7 KEHTIVUSAEG

Kutsestandard kehtib 4 aastat. Vastavalt vajadusele võib kutsestandardit muuta enne selle kehtivusaja lõppu.

KEELTE OSKUSTASEMETE KIRJELDUSED

Alljärgnevates nõuetes on lähtunud Eesti Vabariigi keeleseaduses kasutatavatest keeleoskustasemetest, laiendades samad nõuded võõrkeelele.

Eristatakse kolme keeleoskustaset:

Algtase – keele piiratud suuline ja elementaarne kirjalik oskus. Isik tuleb toime tuttavates keelekasutusolukordades, saab aru selgest kõnest igapäevaelu puudutavatel teemadel, mõistab üldjoontes lihtsama teksti sisu ning oskab täita lihtsaid tüüpdokumente ja kirjutada lühikesi tarbetekste.

Kesktase – keele suuline ja piiratud kirjalik oskus. Isik tuleb toime mitmekesistes keelekasutusolukordades, saab aru normaalse tempoga kõnest, mõistab raskusteta igapäevaelu kajastavate tekstide sisu, suudab kirjutada oma tegevusvaldkonda puudutavaid tekste.

Kõrgtase – keele suuline ja kirjalik oskus. Isik väljendab ennast vabalt, sõltumata keelekasutusolukorrast, saab aru ka kiire tempoga kõnest, mõistab raskusteta keerulisemate tekstide sisu, suudab kirjutada stiililt ja funktsioonilt erinevaid tekste.

ARVUTI KASUTAMISE OSKUS

Arvutikasutaja oskustunnistus – AO (ECDL/ICDL – The European Computer Driving Licence/The International Computer Driving Licence) tõendab selle omaja praktilisi põhioskusi laiatarbe tarkvara kasutamisel. (AO tunnistuse omamine ei ole kutsekvalifikatsiooni taotlemisel kohustuslik.)

7 moodulit:

AO1 – Infotehnoloogia põhimõisted ja infoühiskond

AO2 – Arvuti kasutamine ja failihaldus

AO3 – Tekstitöötlus

AO4 – Tabelitöötlus

AO5 – Andmebaasid

AO6 – Esitlus

AO7 – Informatsioon ja kommunikatsioon

AO1 INFOTEHNOLOOGIA PÕHIMÕISTED JA INFOÜHISKOND

1. Põhimõisted
2. Riistvara
3. Mälu
4. Tarkvara
5. Arvutivõrgud
6. Arvutid igapäevaelus
7. Infotehnoloogia ja ühiskond
8. Turvalisus, õiguskaitse ja seadusandlus
9. Infotehnoloogia ja Eesti

AO2 ARVUTI KASUTAMINE JA FAILIHALDUS

1. Elementaaroskused
2. Töölaud
3. Failihaldus
4. Failide lihtne redigeerimine
5. Prindihaldus

AO3 TEKSTITÖÖTLUS

1. Alustamine
2. Põhioperatsioonid
3. Kujundamine (vormindamine)
4. Dokumendi viimistlemine
5. Printimine
6. Muud oskused

AO4 TABELITÖÖTLUS

1. Elementaaroskused
2. Põhioperatsioonid
3. Valemid ja funktsioonid
4. Kujundamine (vormindamine)
5. Diagrammid ja objektid
6. Printimine

AO5 ANDMEBAASID

1. Alustamine
2. Andmebaasi loomine
3. Vormi kasutamine
4. Informatsiooni otsimine
5. Aruanded

AO6 ESITLUS

1. Elementaarskused
2. Põhitegevused
3. Vormindamine
4. Graafika ja diagrammid
5. Printimine ja levitamine
6. Slaidiseansi efektid
7. Slaidiseansi vaatamine

AO7 INFORMATSIOON JA KOMMUNIKATSIOON

1. Veebi kasutamise elementaarskused
2. Veebis navigeerimine
3. Otsing veebis
4. Järjehoidjad (bookmarks)
5. Elektronposti kasutamise elementaarskused
6. Kirjavahetus
7. Adresseerimine
8. Postkasti haldamine
9. Listid ja uudisgrupid